

Anitras Vanagas
LELB Baznīcas tiesību nozares vadītājas

IESNIEGUMS
Rīga

LELB Virsvaldei

Par priekšlikumiem Satversmes grozījumiem

Atbilstoši Baznīcas noteikumiem "Par kārtību, kādā tiek sagatavoti LELB Satversmes grozījumu priekšlikumi" iesniedzu pielikumos pievienotos priekšlikumus LELB Satversmes grozījumiem, labojumiem un papildinājumiem.

2022. gada 4. augustā



Anitra Vanaga,

LELB Baznīcas tiesību nozares vadītāja

NODOTS

*R. Gaušvāns
LELB Tiesību
nozares vadītājs*

SAŅEMTS LELB

2022. g. "4" augustā
Reg. Nr. W/220 J. Olsone

LELB Satversmes grozījumu priekšlikumi 29. Sinodei

Satversmes panta pašreizējā redakcija	Nr.	Priekšlikums	Pamatojums
1. Satversmē ir lietoti šādi termini (..) Garīdznieki: (..)	1.	Papildināt 1.pantu ar 3 ^l) punktu šādā redakcijā: "Palīgbiškaps – bīskapa amatā iesvētīts un palīgbiškapa amatā iecelts garīdznieks"	Papildinājumi ir nepieciešami, jo Satversmes 38.pantā ir minēts termins "palīgbiškaps", bet 1.pantā nav sniegta šī termina definīcija.
13 ^l) Vācu nodaļa – LELB struktūrvienība, kas apvieno LELB sastāvā ietilpstošās vācu draudzes, iestādes un organizācijas, un izveidota un darbojas saskaņā ar Satversmes 6. nodaļu	2.	Labot 1.panta 13 ^l) punktu un izteikt šādā redakcijā: "Vācu nodaļa – LELB struktūrvienība, kas apvieno LELB sastāvā ietilpstošās vācu draudzes, iestādes un izveidota un darbojas saskaņā ar Satversmes 6. nodaļu."	Labojumi nepieciešami, saskaņojot definīciju ar Reliģisko organizāciju likuma 7.1.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrētās reliģiskās organizācijas savos statūtos paredzēto reliģiskās darbības mērķu sasniegšanai var veidot iestādes (..) Likums neparedz, ka nodaļa varētu veidot organizācijas, tāpēc vārds "organizācijas" ir lieks definīcijā un citās Satversmes normās, kas attiecas uz Vācu nodaļu.
11.LELB uzdevums ir pasludināt Dieva Vārdu, Bausību un Evaņģēliju, un pārvaldīt Sakramentus atbilstoši Kristus iestādījumam, garīgi aprūpēt evaņģēliski luteriskai ticībai piederīgos, aizstāvēt un veicināt kristīgas vērtības visā sabiedrībā. LELB uzdevums ir kalpot Kristus Baznīcas augšanai un vienībai, jo īpaši Latvijā.	3.	Grozīt 11.pantu un izteikt šādā redakcijā: "LELB darbības mērķis ir skaidri pasludināt Dieva Vārdu, Bausību un Evaņģēliju, un pārvaldīt Sakramentus atbilstoši Kristus iestādījumam, garīgi aprūpēt evaņģēliski luteriskai ticībai piederīgos, aizstāvēt un veicināt kristīgas vērtības visā sabiedrībā. LELB uzdevums ir kalpot Kristus Baznīcas augšanai un vienībai, jo īpaši Latvijā. LELB darbības teritorija ir Latvijas Republika, kā arī ārvalstis. LELB vadība atrodas Mazā Pils ielā 4, Rīgā, LV-1050."	Grozījumi un papildinājumi ir nepieciešami, lai Satversmē atbilstu Reliģisko organizāciju likuma prasībām. Reliģisko organizāciju likuma 10.panta pirmās daļas 3. un 5.punktā ir noteikts, ka reliģisko organizāciju statūtos (Satversmē, nolikumā) ir jābūt norādītam reliģiskās darbības mērķim un uzdevumiem, kā arī reliģiskās organizācijas darbības teritorijai un atrašanās vietai. Apspriešanas procesā priekšlikuma saturu var pilnveidot.
14. LELB darbojas saskaņā ar šo Satversmi, ievērojot Latvijas Republikas Satversmi un likumus.	4.	Papildināt 14.pantu un izteikt šādā redakcijā: "LELB Latvijas teritorijā darbojas saskaņā ar šo Satversmi, ievērojot Latvijas Republikas Satversmi un likumus."	Pantu nepieciešams papildināt ar vārdiem "Latvijas teritorijā", jo 11.pantā ir paredzēta iespēja, ka LELB var darboties arī ārvalstīs, piemēram, izveidojot atsevišķu nodaļu diasporas draudzēm.
68. Draudzes sapulce ir draudzes augstākā lēmējinstiūcija. Draudzes sapulci var sasaukt draudzes padome, draudzes valde, draudzes mācītājs,	5.	Dzēst 68.panta 2.punktu "2) apstiprināt draudzes nolikumu atbilstoši LELB Sinodē pieņemtajai redakcijai"	Sakarā ar LELB 28.Sinodē pieņemtajiem grozījumiem Draudzes nolikumā draudzes sapulcē vairs nav

Pielikums Nr.1. Baznīcas tiesību nozares vadītājas A. Vanagas
04.08.2022. iesniegumam LELB Virsvaldei

<p>ieciņķa prāvests, diecēzes bīskaps un arhibīskaps. Draudzes sapulce tiek sasaukta ne retāk kā vienu reizi gadā. Draudzes sapulces tiesības, pienākumi un uzdevumi ir: 1) pēc Kapitula lēmuma pieņemt lēmumu par draudzes dibināšanu; 2) apstiprināt draudzes nolikumu atbilstoši LELB Sinodē pieņemtajai redakcijai; (..)</p>		<p>nepieciešams apstiprināt Draudzes nolikumu, jo tā grozījumus Uzņēmumu reģistram iesniedz Virsvalde.</p>
<p>85. Draudzes priekšnieks ir draudzes padomes priekšsēdētājs, kurš darbojas saskaņā ar šo Satversmi, draudzes nolikumu un draudzes padomes un valdes lēmumiem un par savu darbību ir atbildīgs draudzes mācītāja un draudzes padomes priekšā. Draudzes priekšnieka tiesības un uzdevumi ir: 1) ar savu darbību sekmēt draudzes garīgo dzīvi; 2) apstiprināt ar draudzes zīmogu un parakstīt draudzes dokumentus, līgumus un darījumus saskaņā ar draudzes padomes, valdes, LELB un Virsvaldes lēmumiem. Ja draudzes priekšnieka un draudzes valdes priekšnieka amati nav apvienoti, tad šādas tiesības un uzdevumi ir arī draudzes valdes priekšniekam. 3) sadarbībā ar draudzes mācītāju vadīt, organizēt, koordinēt, motivēt un analizēt draudzes padomes darbu.</p>	<p>6.</p> <p>Papildināt 85.panta otrā teikuma pirmo daļu ar vārdu "pienākumi" un izteikt šādā redakcijā: "Draudzes priekšnieka tiesības, pienākumi un uzdevumi ir: (..) Papildināt 85.pantu ar 4.punktu šādā redakcijā: "pēc pilnvaru termiņa iztecēšanas un jaunā draudzes priekšnieka ievēlēšanas mēneša laikā nodot jaunajam draudzes priekšniekam draudzes lietvedības un grāmatvedības dokumentus."</p>	<p>Nepieciešams nostiprināt Satversmes 85.pantā draudzes priekšnieka pienākumu nodot jaunievēlētajam draudzes priekšniekam draudzes lietvedības un grāmatvedības dokumentus, kā arī noteikt samērīgu termiņu dokumentu nodošanai.</p>
<p>114. Virsvaldes tiesības un uzdevumi ir: (..) 20) apstiprināt ievēlētās draudžu padomes, valdes un revidentus (..)</p>	<p>7.</p> <p>Papildināt 114.panta 20.punktu un izteikt šādā redakcijā: "apstiprināt ievēlētās draudžu padomes, valdes un revidentus, kā arī apstiprināt Draudzes nolikuma atbilstību Sinodes lēmumam par grozījumiem Draudzes nolikumā (..)</p>	<p>Papildinājums 114.pantā ir nepieciešams, jo atbilstoši Draudzes nolikuma 25.punktam pieteikumu Draudzes nolikuma grozījumu reģistrācijai Uzņēmumu reģistrā iesniedz Virsvalde. Virsvaldes Prezidija lēmums ir pamats Draudzes nolikuma izmaiņu apstiprināšanai jaunajā redakcijā.</p>
	<p>8.</p> <p>Labot 7.nodaļas "Vācu nodaļa" 160., 163., 164., 168., 169., 170. panta redakcijas dzēšot vārdus "un" un "organizācijas" (attiecīgajā locījumā).</p>	<p>No Reliģisko organizāciju likuma izriet, ka nodaļu var izveidot vismaz divas draudzes (7.panta piektā daļa), savukārt nodaļa var dibināt iestādes. Līdz ar to nodaļas dibināta iestāde ir piederīga nodaļai, kas to ir dibinājusi. (7.1.panta pirmā daļa). Reliģisko organizāciju likumā nav</p>

Pielikums Nr.1. Baznīcas tiesību nozares vadītājas A. Vanagas
04.08.2022. iesniegumam LELB Virsvaldei

<p>paredzētas nodaļai tiesības dibināt/izveidot organizācijas, tapēc ir nepieciešami labojumi minētajās tiesību normās, kas attiecas uz Vācu nodaļu, dzēšot tajās vārdu "organizācijas".</p>		
<p>Grozījumi nepieciešami, saskaņojot Vācu nodaļas izveidošanas kārtību ar Reliģisko organizāciju likuma tiesību normām.</p>	<p>Grozīt Pārejas noteikumu 4.punktu un izteikt šādā redakcijā: " Vācu nodaļu var izveidot vismaz divas vācu draudzes, kas pieņem Vācu nodaļas Satversmi un ievēl Vācu nodaļas pārvaldes institūcijas – Sinodi un Sinodālo valdi. Turpmākā Vācu nodaļas Satversmes grozīšana un izmaiņas pārvaldes institūciju sastāvā veicamas Vācu nodaļas Satversmē noteiktajā kārtībā."</p>	<p>9.</p>
		<p>Pārejas noteikumi 4.Vācu nodaļā sākotnēji ietilpst Vācu Svētā Pētera draudze. Vācu Svētā Pētera draudzes sapulce 10 (desmit) dienu laikā pēc Vācu Svētā Pētera draudzes iestāšanās LELB Vācu nodaļā (vai, ja Vācu Svētā Pētera draudze iestājusies LELB pirms Vācu nodaļas izveidošanas, 10 (desmit) dienu laikā pēc Vācu nodaļas izveidošanas) apstiprina Vācu nodaļas Satversmi un ievēl Vācu nodaļas pārvaldes institūcijas – Sinodi un Sinodālo valdi. Turpmākā Vācu nodaļas Satversmes grozīšana un izmaiņas pārvaldes institūciju sastāvā veicamas Vācu nodaļas Satversmē noteiktajā kārtībā.</p>

LELB Satversmes grozījumu priekšlikumi 29. Sinodei

Anotācija (pamatojums):

Lai rūpētos par Baznīcas vienotību, veicinātu Evaņģēlija sludināšanu un veiktu misijas darbu ir nepieciešams radīt priekšnosacījumus un minimālo regulējumu, lai LELB sastāvā varētu izveidot īpašu nodaļu – organizatoriskās struktūras vienību, ar atsevišķu pārvaldes kārtību un pārvaldes institūciju.

Šie Satversmes grozījumi dotu iespēju savu atsevišķu nodaļu izveidot diasporas LELB luterāņu draudzēm vai autonomām luterāņu draudzēm, ja tās izrādītu iniciatīvu un vēlēšanos veidot, izkopt un uzturēt luterisko identitāti patstāvīgi LELB nodaļas sastāvā atbilstoši LELB Satversmes preambulā noteiktajai mācībai.

Satversmes grozījumi paredz, ka nodaļai tiek noteikta autonomija, kas ietver to, ka tai ir nodrošinātas tiesības veidot un saglabāt savu identitāti, valodu, kultūrautonomiju, sakaru uzturēšanu ar citām baznīcām un ar tām saistītajām organizācijām un ticības mācības brīvība atbilstoši LELB Satversmes preambulā noteiktajai mācībai.

Nodaļai var būt juridiskās personas statuss, ja par to lēmumu ir pieņēmusi nodaļas augstākās pārvaldes institūcija.

Plašāku normatīvo regulējumu, kas būtu saistoši LELB nodaļām, var iekļaut Virsvaldes noteikumus (skat. Grozījumus Pārejas noteikumus).

Paredzētie Satversmes grozījumi mazinātu spriedzi attiecībās starp dažāda novirziena luteriskajām draudzēm Latvijā un ārpus Latvijas, dotu iespēju izlīgt mantiskos strīdos un sniegtu pozitīvu liecību par Baznīcu un kristīgajām vērtībām sabiedrības daļai, kas nav piederīga Baznīcai.

Papildināt Satversmi ar 7. nodaļu ar nosaukumu “Nodaļas” šādā redakcijā:

“7. nodaļa

NODALAS

174. Lai rūpētos par Baznīcas vienotību, veicinātu Evaņģēlija sludināšanu un veiktu misijas darbu, pēc Bīskapu kolēģijas ierosinājuma un LELB Sinodes lēmuma LELB sastāvā var izveidot nodaļu – organizatoriskās struktūras vienību, ar atsevišķu pārvaldes kārtību un pārvaldes institūciju, kas darbojas atbilstoši LELB Satversmes 7.nodaļas noteikumiem.

175.Nodaļai tiek noteikta autonomija, kas ietver to, ka tai ir nodrošinātas tiesības veidot un saglabāt savu identitāti, valodu, kultūrautonomiju, sakaru uzturēšanu ar citām baznīcām un ar tām saistītajām organizācijām un ticības mācības brīvība atbilstoši LELB Satversmes preambulā noteiktajai mācībai.

176.Nodaļas Satversmē ir iekļauta LELB preambula un LELB Satversmes 7. nodaļa “Nodaļas”. Tai ir saistoši arī LELB Satversmes 129. panta 2. piezīmes nosacījumi, LELB Satversmes 7. nodaļa un Virsvaldes noteikumi “Par nodaļām LELB sastāvā”. Citi LELB noteikumi ir saistoši nodaļai tiktāl, ciktāl tas tieši paredzēts nodaļas Satversmē.

177.Nodaļas Satversmes ievadu – LELB Satversmes preambulu un LELB Satversmes 7. nodaļu “Nodaļas” var grozīt tikai ar LELB, iepriekš saskaņojot grozījumus ar visu nodaļu augstākās pārvaldes institūcijām.

178.Nodaļa, tās draudzes un iestādes atzīst LELB arhibīskapu kā vienotības amatu.

179.Draudzes nekustamais īpašums un cita manta pēc draudzes likvidācijas LELB īpašumā, ja pirms nodaļas izveidošanas šī draudze ir atjaunojusi īpašuma tiesības uz vēsturiskajiem īpašumiem vai ieguvusi īpašumā nekustamo īpašumu vai kustamo mantu kā LELB sastāvā esoša draudze. Šis nosacījums attiecas arī uz gadījumu, ja draudze pārstāj darboties nodaļas un LELB sastāvā.

180.Nodaļā netiek uzņemtas LELB draudzes un citas latviešu luterāņu draudzes bez saskaņošanas ar LELB Kapitulu. Iesniedzot reģistra iestādei pieteikumu par nodaļas sastāvā esošās draudzes reorganizāciju, izslēgšanu vai izstāšanos no nodaļas kā arī izmaiņām nodaļas draudzes nolikumā, tam ir jāpievieno nodaļas vadības iesniegums, kas apliecina, ka attiecīgās darbības atbilst nodaļas Satversmei.

181.Nodaļas darbību LELB sastāvā var izbeigt pamatojoties uz LELB Sinodes vai nodaļas augstākās pārvaldes institūcijas lēmumu.”

2. Papildināt Satversmes 1.pantu ar 13²) apakšpunktu šādā redakcijā:

“13²) nodaļa – organizatoriskās struktūras vienība, ar atsevišķu pārvaldes kārtību un pārvaldes institūciju, kas izveidota un darbojas atbilstoši LELB Satversmes 7.nodaļas noteikumiem.

3. Papildināt Satversmes 129.pantu ar Piezīmi Nr.2 šādā redakcijā:

“2. Piezīme. Jaunas Satversmes pieņemšana vai grozījumu izdarīšana esošajā Satversmē ir iespējama vienīgi, saglabājot nodaļas, tās draudžu un iestāžu institucionālo un finansiālo patstāvību un neatkarību atbilstoši Satversmes 7. nodaļas noteikumiem. Pieņemot jaunu Satversmi vai tās grozījumus, tās noteikumi, kuri skar nodaļu darbību, jāaskaņo ar visu nodaļu augstākās pārvaldes institūcijām. Ja jaunā Satversme šajās daļās pieņemta bez nodaļu augstāko pārvaldes institūciju akcepta, attiecībā uz nodaļām, tās draudzēm un iestādēm spēku saglabā esošā Satversmes redakcijā, kāda bija spēkā pirms jaunās Satversmes pieņemšanas vai attiecīgo grozījumu izdarīšanas.”

3. Grozīt Satversmes 129.pantā minēto Piezīmi un apzīmēt to ar Nr.1

3. Papildināt Satversmes Pārejas noteikumus ar 5.punktu šādā redakcijā:

“Pamatojoties uz Satversmes 176. pantu līdz 2026.gada 31.decembrim Virsvalde pieņem noteikumus “Par nodaļām LELB sastāvā”.